

Mniej znaczy **lepiej**

Choroby wirusowe i bakteryjne potrafią strasznie skomplikować życie kur i fermy w swoim przebiegu, szczególnie w formach patogennych, zjadliwych. Stąd coraz bogatsze programy profilaktyki, oferujące więcej szczepionek w ciągu niezmiennie kilkunastu tygodni odchowu kur na nioski. Każda szczepionka zapobiega klinicznemu przebiegom chorób, zmniejsza ewentualne straty wynikające z wejścia do kurnika zakażenia wirusowego czy bakteryjnego.

Niestety szczepienie samo w sobie jest zabiegiem niekiedy bardzo pracochłonnym (szczególnie kiedy musimy ptaki łapać do indywidualnej aplikacji szczepionki), trudnym do wykonania (bo jak jednakowo zaszczepić kilkadziesiąt czy kilkaset tysięcy kurek w odchowcie) i niepewnym – czy określona dawka szczepionki dotrze na czas do kurki i czy ona sama prawidłowo na nią zareaguje.

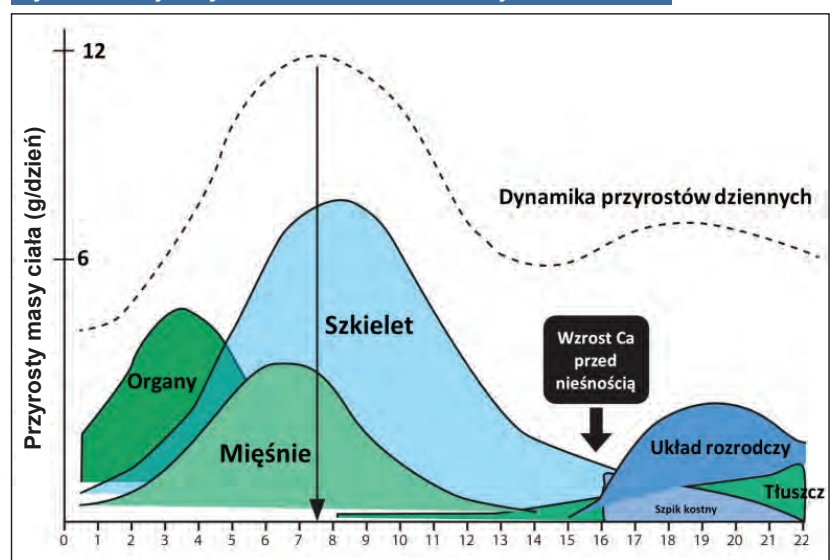
Pojawiają się również pytania, czy reakcja immunologiczna ptaków nie będzie zbyt silna i nie ograniczy ich wzrostu i rozwoju? Każde szczepienie, nie tylko kur, wywołuje przejściowe niepożądane efekty, mające potencjalne znaczenie dla zdrowia i kondycji. Reakcje poszczepienne...

Firma hodowlana Hendrix-Genetics w artykule „**Feed capacity development**” (<https://layinghens.hendrix-genetics.com/en/articles/feed-capacity-development/>), opisuje jakie znaczenie dla przyszłej nioski, jej nieśności, wytrzymałości, wyrów-

niania stada ma niezakłócony odchów i osiągnięcie określonej masy ciała w konkretnych momentach odchowu. Prawidłowość rozwoju ptaków w tym czasie jest silnie skorelowana z późniejszą masą jaj, a wyrównanie stada powyżej 85 czy 90% gwarantuje utrzymanie szczytu nieśności przez długi czas.

W ciągu pierwszych kilkunastu tygodni rozwoju kur zachodzą niezmiernie ważne procesy formowania kośćca, przyrostu masy mięśniowej, rozwoju narządów wewnętrznych, również tych bezpośrednio odpowiedzialnych za formowanie i zniesienie jajka w późniejszym czasie życia.

Rys. 1. Rozwój masy ciała w czasie odchowu i wejścia w nieśność

Niestety w tym okresie, jednym z głównych czynników potencjalnie zaburzających rozwój, są szczepienia i związane niekiedy z nimi zabiegi łapania czy naturalnie występujące reakcje poszczepienne. Każde szczepienie, konieczne dla profilaktyki niekiedy groźnych chorób, może prowokować do niespecyficznych reakcji poszczepiennych, wpływających na samopoczucie, pobranie paszy i wody, a tym samym jednorodność całego stada. Każde szczepienie kur, jak i innych zwierząt, to dla nich samych pewien stres, do którego nie zawsze jest się łatwo i szybko zaadaptować.

Ceva Animal Health Polska w ramach promocji zdrowia zwierząt lansuje hasło „**Less is More**”, co w wolnym tłumaczeniu może oznaczać „**Mniej, znaczy lepiej**”. W odniesieniu do poruszanego tutaj tematu wyróżnia stada niosek i lepszej nieśności, „Mniej szczepień, znaczy lepiej dla kury”.

Proponujemy skojarzone szczepienia w wylęgarni przeciwko chorobie Gumboro (IBD), Mareka (MD), rzekomemu pomorowi drobiu (ND) w jednej iniekcji bezpośrednio po wykluciu piskląt. Podanie szczepionki w tym czasie jest bez wątpienia mniej stresujące dla kur, może być wykonane daleko precyzyjniej i bardziej higienicznie niż w przypadku szczepienia w kurniku.

Równoczesne szczepienie metodą spray w wylęgarni przeciwko zakaźnemu zapaleniu oskrzeli (IB) może być gwarantem dokładnej dystrybucji szczepionki i jej jednorodnego podania, a tym samym dobrej ochrony przed skutkami zakażeń koronawirusowych kur.

Dla większości stad czy ferm wystarczy jednorazowe szczepienie, by zapobiec chorobie Gumboro, rzekomemu pomorowi drobiu czy chorobie Mareka. **Wczesne zabezpieczenie to droga do ograniczenia potencjalnych strat na tle tych zakażeń.**

Dla ptaków w późniejszym okresie odchowu, około ósmego tygodnia życia stada, proponujemy kolejne skojarzone szczepienie – jeden zabieg *wing-web* (ukłucie w błonę skrzydłową) przeciwko kolejnym wirusom o potencjale niszczącym nie-

Rys. 2.

śność – zakaźne zapalenie krtani i tchawicy (ILT), ospie ptaków (FP) i zapaleniu mózgu i rdzenia kręgowego (AE). To kolejne szczepionki dość szeroko stosowane w odchowach niosek, do jednorazowego podania. Zabieg jest precyzyjny i w czasie jednego łapania kurek możemy podać trzy różne antygeny wirusowe. W niektórych przypadkach, można to szczepienie połączyć jeszcze z jakąś inną profilaktyką w stadzie.

W przeszłości nie byliśmy aż tak bardzo nastawieni na najlepsze wyniki w stadzie. Życie i ekonomia pozwalały na nieco więcej niedociągnięć w chowie kur. Obecnie, liczymy każdy grosz, każde jajko, każdą zaoszczędzoną minutę czy gram. Pomysł Ceva i możliwość jego realizacji z pewnością ułatwi Państwu pracę i pozwoli na uzyskiwanie dobrych i powtarzalnych wyników produkcyjnych.

Zapraszamy do współpracy, kontaktujcie się Państwo z lekarzami weterynarii w celu uzyskania szczegółów. Ze szczepień niestety nie możemy zrezygnować, poprawmy dobrostan kur modyfikując program szczepień, wykorzystajmy zdobycze nauki, nowatorskie szczepionki do praktycznych działań w odchowcie ptaków, dla ich lepszej i zdrowszej produktywności. ■

Zapraszamy do kontaktu:
tel.: +48 784 410 582
tomasz.kwiatkowski@ceva.com